

Akčný plán rozvoja okresu Poltár v znení dodatku č. 2

Obsah

I. Analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu okresu Poltár.....	3
II. Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu Poltár.....	10
III. Východiská Akčného plánu.....	11
IV. Návrhy opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia Akčného plánu okresu Poltár.....	13
A. Systémové opatrenia na úrovni okresu Poltár.....	15
B. Podpora podnikania, vzniku nových pracovných miest a inovácií.....	16
C. Vzdelanie, flexibilita a kariéra.....	21
D. Moderné a dostupné verejné služby.....	23
E. Udržateľná mobilita pracovnej sily a nákladná doprava.....	26
F. Systémové opatrenia na úrovni Banskobystrického samosprávneho kraja.....	28
G. Systémové opatrenie na území SR.....	29
H. Spôsoby a zdroje financovania Akčného plánu rozvoja okresu Poltár.....	29
V. Proces monitorovania a hodnotenie dosiahnutého pokroku v zlepšení hospodárskej, sociálnej a environmentálnej situácii v okrese Poltár.....	30
VI. Integrácia už existujúcich rezortných programov, resp. prierezových programov a návrh odstránenia prekážok na ich využívanie.....	31
VII. Zoznam skratiek.....	39

I. Analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu okresu Poltár

Okres Poltár bol podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 336/2015 Z. z.“) zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) do zoznamu najmenej rozvinutých okresov (NRO). Dôvodom zaradenia okresu Poltár medzi NRO je skutočnosť, že okres dlhé roky zápasí s vysokou mierou nezamestnanosti.

Okres Poltár bol zaradený medzi NRO na základe dlhodobo vysokej miery evidovanej nezamestnanosti, ktorá podľa údajov ÚPSVaR počas rokov 2013 – 2015 dosahovala úroveň 25,6 – 20,9 %. Pritom priemerná miera evidovanej nezamestnanosti na Slovensku sa počas rovnakého obdobia pohybovala v rozmedzí 13,5 – 10,6 %. V okrese miera evidovanej nezamestnanosti takmer dvojnásobne prevyšuje národný priemer. V súčasnosti je okres Poltár v poradí piatym okresom s najvyššou mierou evidovanej nezamestnanosti na Slovensku.

Okres Poltár leží v južnej časti Banskobystrického kraja na území Revúckej vrchoviny, Lučeneckej kotliny a Stolických vrchov. Susedí s okresmi Brezno, Detva a okresmi Lučenec a Rimavská Sobota, ktoré sú taktiež zaradené medzi NRO. Rozprestiera sa na rozlohe 476,29 km², čo ho radí medzi najmenšie okresy Slovenska. Okres obýva 21 930 obyvateľov a hustota zaľudnenia predstavuje 46,19 obyvateľa/km². V okrese sa nachádza jedno mesto - Poltár a 21 obcí, z ktorých až 12 má menej ako 500 obyvateľov a len päť má viac ako 1 000 obyvateľov.

Územie okresu je situované mimo hlavných dopravných trás, čo podmieňuje nezaujím o túto lokalitu zo strany potenciálnych investorov. Okresom vedie 47 km ciest II. triedy, ktoré spájajú okresné mesto s mestami Revúca, Lučenec a Brezno. Obce sú navzájom spojené cestami III. triedy. Na území okresu sú vybudované aj železničné trate, na ktorých premávajú osobné vlaky v smere: Lučenec – Poltár – Utekáč.

Nepriaznivá situácia sa týka zásobovania pitnou vodou, odkanalizovania a čistenia odpadových vôd v okrese. Zásobovanie pitnou vodou je zabezpečené zo zdrojov vodárenskej nádrže Málinec, Hriňová a Klenovec, domovými studňami a rezervoármi vody. Celkový podiel obyvateľov zásobovaných pitnou vodou je 56,0 % (zdroj: Plán rozvoja verejných vodovodov pre územie Slovenskej republiky). Na verejnú kanalizačnú sieť je napojených len 43 % obyvateľov (zdroj: Plán rozvoja verejných kanalizácií). Podľa údajov Slovenskej agentúry životného prostredia (SAŽP) sa na území okresu nachádza 51 registrovaných minerálnych prameňov.

Okres Poltár je bohatý na výskyt nerastných surovín. Nerastné bohatstvo okresu tvorí hlavne ložisko kaolínu, ktoré je jediným ložiskom na Slovensku. Ďalšími nerastnými surovinami, ktoré sa v tejto oblasti nachádzajú sú tehliarske suroviny, žiaruvzdorné suroviny, kaolinitické piesky a íly, ložiská vápenca, mastenca, azbestu či stavebného a dekoračného kameňa.

Kvalita životného prostredia nie je ovplyvňovaná priemyselnou výrobou, environmentálnu záťaž však predstavujú domácnosti, ktoré nie sú napojené na kanalizáciu, čím môžu spôsobovať znečistenie životného prostredia. V Informačnom systéme environmentálnych záťaží Slovenskej republiky evidujeme v okrese Poltár celkovo 7 environmentálnych záťaží,

z ktorých 1 je environmentálna záťaž s vysokou prioritou ich riešenia: 1 potvrdená EZ (register

B): PT (001) / Kalinovo - fenolová jama (Žiaromat) 3 pravdepodobné EZ (register A): PT (3) / Málinec – Stupník PT (1786) / Utekáč - bývalé sklárne Clara PT (002) / Kokava nad Rimavicou - Bohaté 1 pravdepodobná EZ a sanovaná / rekultivovaná lokalita (register A a zároveň C): PT (004) / Poltár - Slaná Lehota 2 sanované / rekultivované lokality (register C): PT (001) / Cinobaňa – Hanová PT (002) / Kokava nad Rimavicou - Chorepa Pravdepodobná environmentálna záťaž s vysokou prioritou riešenia (K > 65): PT (1786) / Utekáč - bývalé sklárne Clara Na danej lokalite s vysokou prioritou riešenia bol v minulom roku v rámci projektu „Prieskum environmentálnych záťaží na vybraných lokalitách Slovenskej republiky“ financovaného z OP ŽP (2007 – 2013) vykonaný podrobný geologický prieskum životného prostredia. Podľa schváleného Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží (2016 – 2021) je uvedená lokalita odporúčaná na monitorovanie, prípadne sanáciu. Environmentálne záťaže v území môžu negatívne ovplyvniť možnosti jeho ďalšieho využitia.

Podľa počtu obyvateľov sa radí okres Poltár medzi malé okresy Slovenska. K 31. 12. 2015 bolo v okrese **21 930 obyvateľov**. Okres sa podľa údajov o migrácii **postupne vyľudňuje**. Od roku 2009 sa migračné saldo pohybuje v záporných číslach, čo znamená, že z okresu sa viac obyvateľov odsťahuje, než sa doň prisťahuje. Príčinou je predovšetkým migrácia za prácou, najčastejšie do susedných okresov, ale aj do iných regiónov Slovenska. V niektorých prípadoch obyvatelia odchádzajú až za hranice Slovenska.

Pri sčítaní obyvateľstva v roku 2011 sa 90,3 % obyvateľov prihlásilo k slovenskej národnosti, 1,25 % k rómskej národnosti a 8,45 % obyvateľov k ostatným národnostným menšinám alebo svojmu etnickú identitu neuviedli.

Tabuľka č.1 Obyvateľstvo podľa národnosti k 31. 12. 2014 (v %)

	Okres Poltár	Banskobystrický samosprávny kraj	Slovensko
Slovenská	91,0	77,2	81,2
Maďarská	0,5	10,4	8,4
Rómska	1,3	2,3	2,0
Ostatné národnosti	7,2	10,1	8,4

Zdroj: Štatistická ročenka SR 2015

Podľa kvalifikovaných odhadov je počet Rómov niekoľkonásobne vyšší a **podľa Atlasu rómskych komunit 2013 až 11,3 % obyvateľov sú príslušníci rómskych komunit**. Medzi obce s ich najvyšším percentuálnym zastúpením patria: Zlatno s 34,3 % podielom, Uhorské s 31,9 % podielom, Hrnčiarska Ves s 28,9 % podielom a Rovňany s 20,3 % podielom.

Vekovým zložením sa okres Poltár výrazne nelíši od slovenského priemeru. V produktívnom veku bolo k 31. 12. 2015 približne 70,4 % obyvateľov.

Tabuľka č.2 Obyvateľstvo podľa základných vekových skupín k 31. 12. 2015 (v %)

	Okres Poltár	Banskobystrický samosprávny kraj	Slovensko
Predproduktívny vek (0-14 rokov)	13,5	14,5	15,3
Produktívny vek (15-64 rokov)	70,4	70,4	70,2
Poproduktívny vek (65 a viac rokov)	16,1	15,1	14,5

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube 2016

Vysoká dlhodobá nezamestnanosť v okrese Poltár je zapríčinená, rovnako ako v iných NRO, špecifickými faktormi a dopadmi hospodárskej a sociálnej politiky, inštitucionálnym nastavením a vývojom na celosvetových a lokálnych trhoch. Jednou z hlavných príčin je nedostatočne rozvinutá technická infraštruktúra územia, nevhodná kvalifikácia pracovnej sily a nedostatočne rozvinutá štruktúra vzdelávacích inštitúcií v kontexte celoživotného vzdelávania, odchod mladej kvalifikovanej sily z okresu, nedostatočne diverzifikovaná miestna ekonomika a nedostatočne využívané miestne zdroje.

Pozitívom je, že v okrese nezamestnanosť klesla z 26,3 % v roku 2003 na 20,9 % v roku 2015, čo je ale ešte stále o 10,24 percentuálnych bodov viac ako celoslovenský priemer.

Tabuľka č. 3 Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Poltár a v Slovenskej republike vo vybraných rokoch k 31. 12. 2015 (v %)

	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2014	2015
Poltár	26,3	20,9	16,5	23,6	23,9	25,6	23,6	20,9
Slovenská Republika	15,6	11,4	8,0	12,7	13,6	13,5	12,3	10,6

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube 2016

V okrese Poltár bolo k 30. 6. 2016 evidovaných 2 385 uchádzačov o zamestnanie (UoZ). Miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla 19,5 %. Najviac uchádzačov o zamestnanie bolo bez predchádzajúceho zamestnania, resp. dlhodobo nezamestnaných (65%), potom išlo o profesie pomocníci a nekvalifikovaní pracovníci, kvalifikovaní pracovníci a remeselníci a pracovníci v službách a obchode. Jadro nezamestnaných tvoria UoZ so stredoškolským vzdelaním, kým podiel UoZ so základným vzdelaním je pomerne nízky a podiel UoZ s neukončeným základným vzdelaním prevyšuje priemer Slovenska aj kraja.

Tabuľka č. 4 Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania k 30. 6. 2016 (v %)

	Okres Poltár	Banskobystrický samosprávny kraj	Slovensko
Neukončené základné vzdelanie	8,5	7,5	5,2
Základné vzdelanie	22,5	29,4	24,5
Stredné vzdelanie	64,2	54,0	56,7

Vyššie a vysokoškolské vzdelanie	4,8	9,1	13,6

Zdroj: ÚPSVaR, 2016

Podiel dlhodobo nezamestnaných (65 %) na celkovom počte UoZ sa od Slovenského priemeru (51 %) značne odlišuje. **V okrese je výrazne vyšší podiel nezamestnaných dlhšie, ako 3 roky, takmer polovica**, kým slovenský priemer je bližší jednej štvrtine UoZ, čo podčiarkuje naliehavosť potreby riešenia problému dlhodobej nezamestnanosti v okrese.

Tabuľka č. 5 Štruktúra UoZ podľa doby trvania nezamestnanosti k 30. 6. 2016 (v %)

	Okres Poltár	Banskobystrický samosprávny kraj	Slovensko
do 12 mesiacov	34,6	42,0	49,3
12 až 36 mesiacov	20,3	21,9	22,2
37 a viac mesiacov	45,1	36,1	28,5

Zdroj: ÚPSVaR, 2016

Podľa štruktúry veku UoZ o zamestnanie je najvyšší podiel uchádzačov vo veku od 34 – 54 rokov.

Tabuľka č. 6 Štruktúra UoZ o zamestnanie podľa veku k 30. 6. 2016 (v %)

	Okres Poltár	Banskobystrický samosprávny kraj	Slovensko
menej ako 25 rokov	11,4	14,1	15,5
25 – 34 rokov	21,8	23,4	24,2
35 – 44 rokov	27,1	24,5	23,9
45 – 54 rokov	23,7	22,7	21,6
55 a viac rokov	16,0	15,3	14,8

Zdroj: ÚPSVaR, 2016

Nízkou motiváciou na zamestnanie sú aj nízke mzdy v okrese. Výraznejšie mzdové rozdiely sú u mužov ako u žien. **V porovnaní so slovenským priemerom sú zárobky nižšie o viac ako 300 EUR a v porovnaní s krajským priemerom viac ako o 150 EUR.** Aj pri porovnaní miezd žien sú značné rozdiely.

Najväčší záujem zo strany UoZ je o pracovné pozície manipulačných a pomocných pracovníkov pri rôznych profesiách, administratívnych pracovníkov a tiež sklárskych a strojárskych pracovníkov, čo je výsledkom hlavne veľkého počtu UoZ s nízkym vzdelaním.

Tabuľka č.7 Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda zamestnanca podľa pohlavia v roku 2014 v (EUR)

	Okres Poltár	Banskobystrický samosprávny kraj	Slovensko
Spolu	679	837	957
Muži	765	920	1076
Ženy	608	749	824

Zdroj: ŠUSR, DATAcube 2016

Podľa informácií ÚPSVaR Lučenec je v okrese Poltár dopyt najmä po pracovníkoch v strojárскеj výrobe a to po pracovných pozíciách ako nastavovač CNC strojov, programátor, technológ, konštruktér, kovoobrábač, zámočník, či už so stredoškolským alebo vysokoškolským vzdelaním. Vo všeobecnosti je problémom trhu práce obsadzovanie týchto pracovných pozícií, keďže absentujú technické vedomosti a zručnosti UoZ. **Dopyt je tiež po pracovnej pozícii keramik, nakoľko spracovanie hliny a výroba tradičných keramických výrobkov a stavebných materiálov patrí k tradičným remeslám tohto regiónu.** V súčasnosti sa v systéme vzdelávania táto profesia nenachádza, je problém s jej obsadzovaním. Vzhľadom k zvyšujúcemu sa veku obyvateľov vzniká dopyt po pracovnej pozícii opatrovatel' – starostlivosť o starších ľudí v zariadeniach sociálnych služieb a zdravotne postihnutých. O túto profesiu je záujem aj zo strany UoZ, avšak z dôvodu nespĺnenia kvalifikačných podmienok a z dôvodu nedostatočného platového ohodnotenia ju radšej vykonávajú v zahraničí.

V okrese Poltár sa ekonomická aktivita sústreďuje hlavne v malých a stredných podnikoch a v činnostiach malých živnostníkov, predovšetkým vo sfére služieb, stavebníctva a poľnohospodárstva.

Pri pohľade na priemyselnú výrobu v okrese Poltár, kde najväčšími zamestnávateľmi boli v minulosti sklárne (5 podnikov) a tehelne (4 podniky), možno konštatovať, že v súčasnosti je stav veľmi zlý. V okrese nie je situovaný žiadny veľký ekonomický subjekt. Ekonomické aktivity sa orientujú hlavne v malých a stredných podnikoch a v činnostiach malých živnostníkov, predovšetkým v oblasti sklárstva, stavebníctva, kovovýroby a drevospracujúceho priemyslu. Medzi najvýznamnejších zamestnávateľov v priemysle patria podniky ako IPELSKÉ TEHELNE, a.s. - Lučenec, R-GLASS TRADE, s.r.o. - Lučenec, Katarínska Huta - Cinobaňa, Ondrej Trčan SONNE CHRYSTAL - Poltár, Crystal & Steel a.s. - Poltár, ŽIAROMAT, a.s. - Kalinovo.

Na území sa v minulosti ťažila železná ruda, ktorá sa spracovávala v Cinobanskej Maši a kremičité piesky ako prvotná surovina na výrobu skla. Kapacita pre rozvoj regiónu nie je ani zďaleka využitá. V okrese sú predpoklady pre rozvoj priemyselných odvetví využívajúcich vlastné zdroje – pracovnú silu (po doplnení si vzdelania – praktické zručnosti, jazyky, výpočtová technika). K najdôležitejším produktom v oblasti stavebníctva patria tehly a žiaruvzdorné produkty. **Veľké rezervy má okres v už spomínanej oblasti silikátov,** ktoré ponúkajú svoj potenciál a čakajú na realizáciu už niekoľko rokov v podobe plánovanej silikátovej zóny. V katastrálnom území mesta Poltár v lokalite „Jelšoviny“ sa nachádza územie určené pre vybudovanie priemyselného parku. V okrese sa nachádza aj niekoľko hnedých parkov a iných plôch na podnikanie, ktoré sú podrobnejšie opísané v tabuľke.

Tabuľka č. 8 Zoznam hnedých parkov a iných plôch na podnikanie v okrese Poltár

Mesto/obec	Plocha/ objekt	Rozloha	Pripravenosť
Utekáč	Bývalé sklárne Clara	32 976 m ²	nie
Málinec	Bývalé sklárne	20 000 m ²	nie
Hrnčiarske Zalužany	Areál s výrobnou halou a mostovým žeriavom	8 363 m ²	áno
Poltár	Areál Ipeľských tehelní na Ul. železničnej	8 230 m ²	stavby vyžadujú opravu
Poltár	Areál bývalej polikliniky na Ul. slobody	12 621 m ²	stavby vyžadujú opravu
Poltár	Stavba – hala bývalej píly, silážna jama, sociálna budova senník v časti Prievrana	4 731 m ²	stavby vyžadujú opravu

Zdroj: mesto a obce okresu Poltár

Poľnohospodárska výroba je zameraná hlavne na pestovanie siatych obilnín a technických plodín. V okrese sa darí pšenici, jačmeňu, kukurici a repke olejnej. V okolí obce Kalinovo sa pestuje tabak. V okrese je na veľkých plochách významne zastúpené aj ovocinárstvo, ktoré však nevyužíva svoj potenciál. V oblasti sa nachádzajú jablkové, čerešňové sady a veľmi dobre sa tu darí gaštanom jedlým. Pôda je obhospodarovaná poľnohospodárskymi družstvami a samostatne hospodáriacimi roľníkmi a súkromníkmi. Veľká časť pôdy je nevyužitá, je zatrávnená. V oblasti živočíšnej výroby prevláda chov hovädzieho dobytky, chov oviec a chov hydiny. V záujme pretrvania poľnohospodárstva a poľnohospodárskych podnikov je nutné zabezpečiť celkovú reštrukturalizáciu výrobného procesu a zabezpečiť výrobu jednotlivých komodít podľa potrieb trhu.

Zameraním lesného hospodárstva je produkcia drevnej hmoty pri zachovaní a zveľadovaní lesov ako základného krajinotvorného prvku v prírode a celkovo v životnom prostredí. **Chýba však spracovanie drevnej hmoty a ostatných produktov lesa zvyšujúce ich pridanú hodnotu.**

Z hľadiska **cestovného ruchu** je navštevovaným miestom v zimnom období lyžiarske stredisko Kokava – Lína, kde väčšiu časť návštevníkov tvoria obyvatelia Maďarska. Celoročne ponúka okres Poltár návštevníkom trávenie času v prírode, keďže väčšina územia je pokrytá lesmi a lúkami. Lesy sú bohaté na lovnú zver, čo dáva predpoklady na rozvoj poľovníctva. **Tiché a zdravé prostredie umožňuje rozvoj agroturistiky.** Okolité lesy sú lákadlom pre peších turistov a ich cesty vedú k rozhľadniam na vrch Jasenina (995 m.n.m.) a lazy Slopovo (845 m.n.m.), v blízkosti ktorej majú štartovisko aj paraglidisti. Územím vedú aj náučné cyklotrasy. Niektoré obce udržiavajú družobné cezhraničné styky v Maďarsku a Srbsku. V celom okrese Poltár chýbajú ubytovacie a stravovacie zariadenia. Výnimkou je len obec Kokava nad Rimavicou, ktorá ponúka ubytovanie v niekoľkých ubytovacích zariadeniach priamo v obci a jej okolí.

Okres Poltár má potenciál rozvíjať cestovný ruch nadregionálneho významu v oblastiach:

- pobyt na farme spojený so zážitkovým spoznávaním farmárskeho života (pre rodiny s deťmi) - certifikácia takto vybudovaných zariadení
- zážitkové programy na báze sklárskej histórie - tematická turistická cesta nazvaná napríklad "Cesta skla" prepájajúca lokality spojené s výrobou skla a keramiky resp.

s ťažbou nerastov na výrobu skla a keramiky, vytvorenie zážitkových expozícií, otvorených dielní, prepojenie lokalít cyklotrasou - organizovanie exkurzii

Mesto Poltár a okolité obce okresu sú súčasťou systému destinačných organizácií založených podľa zákona č. 91/2010 o podpore cestovného ruchu tzv. oblastných organizácií cestovného ruchu a to v organizácii Novohrad Podpoľanie založenej 8.3.2012 so sídlom v Lučenci.

Školská infraštruktúra je zastúpená sieťou materských, základných škôl a jednej strednej školy. V okrese Poltár bolo v roku 2014 aj 2015 spolu 11 materských a 11 základných škôl. V okrese je jedna stredná odborná škola - Spojená škola Poltár, ktorá disponuje vlastným internátom. Vo všetkých školách je možnosť stravovania v školských jedálňach. Pri základných školách pôsobia školské kluby. Sídlí tu jedna základná umelecká škola.

Spojená škola Poltár poskytuje vzdelávanie v nasledovných učebných a študijných odboroch:

1) učebné odbory:

- dvojročné: lesná výroba, poľnohospodárska výroba, potravinárska výroba, výroba úžitkového skla
- trojročné: mechanizátor lesnej výroby, mechanik opravár – lesné stroje a zariadenia, agromechanizátor, opravár, poľnohospodár mechanizácia, poľnohospodár – farmárstvo, poľnohospodár – služby, stolár, chovateľ – chov oviec, hostinský, hostinská, cukrár, pekár, cukrár – pekár, operátor sklárskej výroby – maliar skla a keramiky, operátor sklárskej výroby – obsluha sklárskych automatov, operátor sklárskej výroby – úprava a zošľachtovanie skla, operátor sklárskej výroby – brúsenie skla

2) študijné odbory:

- štvorročné štúdium: chemická informatika, agropodnikanie – agroturistika,
- nadstavbové štúdium: lesné hospodárstvo, poľnohospodárstvo, mechanizácia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, potravinárska výroba – pekárska a cukrárska výroba, sklársky a keramický priemysel.

Okrem uvedených zariadení v meste Poltár pôsobí aj elokované pracovisko Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Lučenci a Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva.

V Poltári je zriadené Centrum prvého kontaktu pre podnikateľov, ktoré je vzdelávacou a poradenskou inštitúciou pre začínajúcich podnikateľov.

Zdravotná starostlivosť obyvateľov okresu je zabezpečená prostredníctvom poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v Poltári, Málinci, Cinobani, Kalinove, Kokave nad Rimavicou a Hrnčiarskych Zalužanoch. Novovybudovaná poliklinika sa nachádza v meste Poltár, kde sídlia všeobecní a odborní lekári. V meste a v spomínaných obciach majú lekári samostatne zriadené ambulancie. Väčšina odborných vyšetrení je vykonávaná v susedných okresných mestách Lučenec a Rimavská Sobota, ktoré disponujú aj nemocnicami. Lekárne sa nachádzajú v obciach, kde sa poskytuje zdravotná starostlivosť.

Sociálne služby v rámci okresu poskytuje niekoľko zariadení. V Poltári je lokalizované zariadenie sociálnych služieb, ktoré v sebe zahŕňa zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby. V časti Slaná Lehota sídlí Domov sociálnych služieb Tília. Starostlivosť o seniorov a dospelých ľudí s mentálnym znevýhodnením a opatrovanie v domácom prostredí poskytuje Diakonické združenie Betánia v Kalinove. V obci Málince sa

nachádza Integrované sociálne centrum, ktorého zriaďovateľom je Mikroregión Hornohrad. Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb sa nachádza aj v obci Sušany. V okrese sú zriadené 4 komunitné centrá a na obciach pôsobia terénni sociálni pracovníci. Na ÚPSVaR pôsobí referát sociálnej ochrany a sociálnej kurately.

Kultúrne pamiatky sú v okrese zastúpené prevažne kostolmi postavenými v rôznych slohoch, z ktorých mnohé patria aj medzi národné kultúrne pamiatky. Sieť kostolov dopĺňajú zvonice a kaplnky, synagóga v Kokave nad Rimavicou a židovská modlitebňa v Poltári.

V území sa nachádzajú klasicistické kúrie a kaštiele. V Poltári, časť Zelené je zachovalý kamenný turecký most zo 16. storočia, ktorý bol v minulosti prestavaný, avšak s použitím pôvodných kameňov. **V katastrálnom území obce Cinobaňa bolo objavené najkomplexnejšie archeologické nálezisko kyjatickej kultúry európskeho významu.** Obec Ozdín je miestom lokalizácie zrúcaniny hradu z 13. storočia, pričom hradiská boli objavené aj v iných lokalitách okresu. Múzeum v Poltári prezentuje stálu expozíciu histórie a spôsobu života v tomto kraji.

II. Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu Poltár

Rozvoj okresu Poltár je založený predovšetkým na využití miestnych zdrojov, tak prírodných ako aj ľudských, existujúcej sklárskej tradície, prírodného prostredia, či voľných plôch pre podnikateľskú činnosť. Významným predpokladom pre rozvoj ekonomických činností v okrese je aj vybudovanie cestnej infraštruktúry, ktorá by predstavovala prepojenie okresu so zvyškom Slovenska a tiež zvyšovanie kvalifikovanosti pracovnej sily ako jedného z predpokladov rozvoja miestnej ekonomiky.

Územie okresu je bohaté na nerastné suroviny, ktoré sú v súčasnosti nevyužívané. Ich potenciál možno využiť v oblasti tehliarskej, hrnčiarskej, sklárskej či keramickej výroby, ktoré už v minulosti dominovali okresu. V okrese je aj dostatočné množstvo pracovnej sily, problém však predstavuje ich nedostatočná kvalifikácia. **Veľká časť kvalifikovanej pracovnej sily odchádza z okresu za lepšími platovými podmienkami do rozvinutejších regiónov Slovenska, prípadne do zahraničia.**

V meste Poltár a v ďalších obciach sa nachádzajú nevyužívané areály sklární a tehelní, ktoré poskytujú priestory pre začatie podnikateľských aktivít. Najlepšie podmienky poskytuje areál sklární v Poltári, kde je možné po zakúpení potrebnej technológie začať opätovne s výrobou olovnatého krištálu. **Okrem toho je v meste Poltár k dispozícii aj zelená plocha „Jelšoviny“ pre potenciálneho investora.**

Priaznivé podmienky poskytuje územie okresu aj pre rozvoj poľnohospodárskych činností. Okolité príroda poskytuje možnosti pre rozvoj turistiky a v spojitosti s poľnohospodárstvom, agroturistiky a ekoturizmu. Atraktívne prostredie predstavujú pohoria v severnej časti okresu, ktoré sú zdrojom lesných plodov, húb, poľovnej zvery a pod. Rozvíjať tak možno mäkké formy turizmu - pešiu turistiku, cykloturistiku (po dobudovaní siete cyklotrás a cyklochodníkov), poznávací cestovný ruch, poľovníctvo a pod.

Potenciál rozvoja okresu Poltár možno zhrnúť do nasledovných bodov:

- dostatočné množstvo disponibilných pracovných síl,

- výskyt prírodných zdrojov (vodné zdroje, minerálne pramene, ložiskové zdroje silikátov, drevná hmota, pôvodný genofond ovocných stromov),
- existujúce priemyselné areály,
- voľné pozemky pre priemyselné zóny a existencia hnedých parkov,
- priaznivé podmienky pre poľnohospodárstvo a ovocinárstvo,
- bohatá sklárska a tehliarska tradícia,
- budovanie nových cyklistických chodníkov v nadväznosti na prístup na trh práce,
- zdravé prostredie, príroda, čisté ovzdušie,
- kultúrne a historické pamiatky,
- vhodné podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu, agroturizmu a turistiky (pešia turistika a cykloturistika),
- vidiecky charakter územia.

Veľkou prekážkou rozvoja v okrese je nedostatočne vybudovaná infraštruktúra, ktorá je základnou podmienkou rozvoja ekonomických činností. V okrese však absentuje kvalitné cestné napojenie, ako aj infraštruktúra v jednotlivých obciach. Podobne je to aj s infraštruktúrou cestovného ruchu, kde absentujú kvalitné ubytovacie a stravovacie služby, ale aj komplex doplnkových služieb. Pritom mnohé obce okresu predstavujú krásne rázovité prostredie s možnosťami oddychu, návštevy kultúrnych, historických pamiatok, či pešej turistiky. Návštevníkov často odrádza od ich návštevy zlý prístup do obcí ako aj nedostatočná ponuka služieb.

V okrese je zaznamenaná aj nízka tvorba pracovných miest, čo má za následok migráciu zamestnancov do susedných okresov a odliv kvalifikovanej pracovnej sily do iných regiónov Slovenska aj mimo neho. Problém so zamestnaním majú predovšetkým UoZ s nízkou kvalifikáciou, u ktorých je potrebné ich kvalifikáciu zvyšovať, reflektujúc potreby trhu práce. Osobitným problémom je zamestnanosť príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít, s vysokou mierou nízkej kvalifikácie a negatívnymi javmi spôsobenými dlhodobou nezamestnanosťou.

III. Východiská Akčného plánu

Akčný plán okresu Poltár vychádza zo zhodnotenia potenciálov a možností jeho rozvoja, jeho konkurenčných výhod a nevýhod. Plyní z identifikácie miestneho kapitálu, mesta a jednotlivých obcí okresu. Je predpokladom pre udržateľný rozvoj okresu s efektívnym využitím miestnych zdrojov, ako aj verejných prostriedkov vynaložených na jeho realizáciu.

Základnými výzvami Akčného plánu sú:

- *Vysoká nezamestnanosť*, ktorá je spôsobená:
 - nízkou kvalifikáciou, prípadne nedostatočnou vzdelanostnou úrovňou UoZ,
 - zánikom dominujúcich odvetví priemyslu a nedostatočným počtom zamestnávateľov zamestnávajúcich kvalifikovanú a vysokokvalifikovanú pracovnú silu,
 - veľkým podielom príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít na celkovom počte UoZ,
 - stratou pracovných návykov, predovšetkým u dlhodobo nezamestnaných,
 - nízkym počtom disponibilných pracovných miest a ich malou tvorbou.

- **Starnutie obyvateľstva a vyl'udňovanie vidieka** - zabezpečiť opatrenia na stabilizáciu obyvateľstva v okrese a vytvorenia dostatku lokálnych kapacít na opatrovateľskú starostlivosť.
- **Zvyšovanie kvalifikačnej úrovne disponibilnej pracovnej sily** s ohľadom na potreby trhu práce, s cieľom zvýšiť možnosti zamestnania sa a zatraktívnenia trhu práce v okrese pre potenciálnych obyvateľ'ov.
- **Zmena klímy a energetický potenciál** - potreba adaptačných opatrení, ktoré znižujú nepriaznivé dôsledky zmeny klímy v podmienkach okresu, potreba mitigačných opatrení orientované na znižovanie emisií skleníkových plynov, zamerané na využitie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie a zvyšovanie energetickej efektívnosti (energetické úspory) v okrese. Tieto opatrenia zároveň predstavujú potenciál tvorby pracovných miest. Mimoriadne dôležitá je podpora regionálnej sociálnej ekonomiky, zvyšovanie kvality života, tvorba pracovných príležitostí a zastavenie odlivu kapitálu.
- **Prírodný potenciál** - predovšetkým je potrebné zachovať, využívať a rozvíjať kvalitné životné prostredie a prírodné zdroje, ako sú lesy a drevná hmota, povrchové a podzemné vody, orná pôda, lúky a pasienky, nerastné suroviny a pod. Nedostatočné je využívanie nerastných surovín, ako sú **tehliarske suroviny, žiaruvzdorné suroviny, kaolín, kaolinitické piesky a íly, ložiská vápenca, mastenca, azbestu či stavebného a dekoračného kameňa**, ktoré predstavujú unikátne bohatstvo, avšak sú nevyužívané a nezhodnocované. V okrese je rozšírená aj ťažba drevnej hmoty, ale absentuje jej spracovanie a finalizácia výroby. Väčšina drevnej hmoty opúšťa okres ešte v podobe tzv. guľatiny a spolu s ňou odchádza z okresu aj pridaná hodnota plynúca z jej spracovania. Významne je v území zastúpené aj poľnohospodárstvo, ktoré je zamerané na pestovanie a chov, bez následnej finalizácie výrobkov. Možnosti rozvoja predstavuje chov dobytka a oviec, keďže v okrese je značné množstvo nevyužívaných trvalých trávnych porastov. Rozvoj zaznamenáva ekologické poľnohospodárstvo, po produktoch ktorého je v posledných rokoch zvyšujúci sa dopyt. V poľnohospodárstve by uplatnenie našli aj menej kvalifikované pracovné sily, čo by viedlo aj k zníženiu nezamestnanosti.
- **Infraštruktúra** s cieľom rozvoja a efektívneho využitia regionálnej sociálnej, technickej a dopravnej infraštruktúry. Jedná sa o zabezpečenie kľúčových investícií potrebných pre zlepšenie dostupnosti okresu a následným zviditeľnením pre potenciálnych investorov a návštevníkov. Zahrnutá je tu aj environmentálna infraštruktúra, ako predpoklad rozvoja ekonomických činností, verejná infraštruktúra, ale aj zariadenia zdravotnej starostlivosti a sociálnej infraštruktúry, s ohľadom na potreby obyvateľ'stva.
- **Cestovný ruch**, ktorého podmienkou rozvoja je predovšetkým kvalitná a funkčná infraštruktúra, čo sa týka prístupu k strediskám cestovného ruchu, ubytovacích, stravovacích a doplnkových služieb s dôrazom na poznávací, zážitkový, vidiecky a kultúrny cestovný ruch. V okrese má významné postavenie stredisko zimných športov Kokava – Línia, ktorá má predpoklady pre ďalší rozvoj. Potenciál krásneho vidieckeho charakteru územia nie je doposiaľ využitý.
- **Kultúrny potenciál** za predpokladu zachovania udržateľného rozvoja potenciálu okresu obnovou a sprístupnením kultúrnych a historických pamiatok a ich zatraktívnenie v rámci komplexnej ponuky cestovného ruchu. Tento potenciál tvorí unikátny pamiatkový fond, tehliarske a sklárske tradície, tradície umeleckej a remeselnej výroby,

jedinečné najkomplexnejšie archeologické nálezisko kyjatickej kultúry európskeho významu v Cinobani, zrúcanina hradu v obci Ozdín, hradiská v okrese, Múzeum v Poltári a ďalšie.

- **Spolupráca medzi aktérmi územnej spolupráce** má potenciál pre produkciu a odbyť špecifických produktov a možnosti kooperácie založenej na doplnkovosti a na del'be práce v rámci regionálnych stratégií rozvoja. V území pôsobia mikroregióny Hornohrad, Sinec - Kokavsko a mikroregión Háj – v likvidácii. Aktérmi územného rozvoja sú aj miestne akčné skupiny HORNOHRAD a MALOHONT a Partnerstvo pre Rozvoj, ktoré predstavuje spoluprácu na báze sociálnej inklúzie. Možnosti spoločných projektov územného rozvoja sú aj v oblasti cezhraničnej spolupráce Slovensko – Maďarsko.

Hlavným cieľom Akčného plánu okresu Poltár je znížiť mieru nezamestnanosti v okrese podporou vytvorenia 750 pracovných miest do roku 2020.

IV. Návrhy opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia Akčného plánu okresu Poltár

Návrhy a opatrenia sú navrhnuté tak, aby odzrkadľovali potreby okresu Poltár na základe identifikovaného rozvojového potenciálu okresu Poltár a základných výziev Akčného plánu. Jednotlivé opatrenia a prioritné oblasti Akčného plánu sú:

- A. Systémové opatrenia na úrovni okresu Poltár,
- B. Prioritná oblasť Podpora podnikania, vzniku nových pracovných miest a inovácií,
- C. Prioritná oblasť Vzdelanie, flexibilita a kariéra,
- D. Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby,
- E. Prioritná oblasť Udržateľná mobilita pracovnej sily a nákladná doprava,
- F. Systémové opatrenia na úrovni Banskobystrického samosprávneho kraja,
- G. Systémové opatrenie na úrovni SR.

Prioritné opatrenia Akčného plánu sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Systémové opatrenia a kľúčové aktivity Akčného plánu	Kľúčoví partneri (gestor)/počet vytvorených pracovných miest
A. Systémové opatrenia na úrovni okresu Poltár	<i>15 vytvorených pracovných miest</i>
A.1 Rozvojová platforma okresu Poltár A.2 Centrum projektovej prípravy a koordinácie	Výbor pre rozvoj okresu Poltár (ďalej len „výbor“), mestá a obce okresu, subjekty územnej spolupráce, podnikateľské subjekty
B. Podpora podnikania, vzniku nových pracovných miest a inovácií	<i>605 vytvorených pracovných miest</i>
B.1 Podpora podnikania v pôdohospodárstve a nadväzujúcich odvetviach Vytvorenie podmienok pre podporu minimálne 7 podnikateľských subjektov zameraných na produkciu v rastlinnej a živočíšnej výrobe	MPRV SR, MPSVR SR, MH SR, podnikateľské subjekty, výbor

B.2 Podpora rozšírenia existujúcich a vzniku nových podnikateľských subjektov v priemysle, stavebníctve a remeselnej výrobe B.2.1 Podpora vzniku minimálne 7 nových podnikateľských subjektov v priemysle B.2.2 Podpora inovácií, nových technológií a rozšírenia výroby minimálne v 8 podnikateľských subjektoch v priemysle, stavebníctve a strojárnskej výrobe	MH SR, MPSVR SR, SARIO, SBA, podnikateľské subjekty, výbor, mesto Poltár
B.3 Podpora projektov zameraných na cestovný ruch a služby	MDVRR SR, MPRV SR, výbor, podnikateľské subjekty
B.4 Podpora subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti B.4.1 Pilotné projekty subjektov sociálnej ekonomiky a subjekty na podporu lokálnej zamestnanosti – minimálne 9 B.4.2 Zriadenie a činnosť tréningového centra – minimálne 1	MPSVR SR, MV SR, SZRB AM, výbor Spojená škola v Poltári, mestá a Obce
C. Vzdelanie, flexibilita a kariéra	<i>3 vytvorené pracovné miesta</i>
C.1 Podpora účasti na CŽV prostredníctvom existujúcich subjektov C.1.1 Zriadenie Regionálneho centra vzdelávania /COVP pri Spojenej škole C.1.2 Podpora investícií do predprimárneho a primárneho vzdelávania C.1.3 Rozvoj pilotného modelu procesu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v regióne s cieľom zvýšiť ich úspešnosť pri dosahovaní vzdelávacích výsledkov	výbor, BBSK, MPRV SR, MV SR, ÚSVRK, MŠVVŠ SR, MPSVR SR, ÚPSVR
C.2 Realizácia Národných projektov ÚPSVR v okrese Poltár	MPSVR SR
D. Moderné a dostupné verejné služby	<i>120 vytvorených pracovných miest</i>
D.1 Zlepšenie dostupnosti a kvality zdravotnej starostlivosti Rozšírenie služieb zdravotnej starostlivosti a zvyšovanie kvality ich poskytovania	MZ SR, výbor, mestá a obce
D.2 Zvýšenie kapacít sociálnych služieb Rozšírenie a skvalitnenie siete sociálnych služieb	MPSVR SR, MV SR, výbor, obce, neziskové organizácie, OZ

D.3 Stabilizácia pracovných síl prostredníctvom vytvárania podmienok pre bytovú výstavbu	MDVRR SR, výbor
D.4 Verejná, environmentálna infraštruktúra, zhodnocovanie odpadov a energetická efektívnosť D.4.1 Vytvorenie podmienok pre podporu verejnej infraštruktúry D.4.2 Vytvorenie podmienok pre možnosť podpory environmentálnej infraštruktúry a zhodnocovania odpadov D.4.3 Zlepšiť energetickú efektívnosť	MPRV SR, MŽP SR, MV SR, výbor, SIEA, mesto Poltár, obce, podnikateľský subjekt, Združenie obcí pre likvidáciu odpadov Poltár
E. Udržateľná mobilita pracovnej sily a nákladná doprava	<i>10 vytvorených pracovných miest</i>
E.1 Podpora mobility práce E.1.1 Budovanie účelových cyklotrás E.1.2 Dopravná infraštruktúra pre investíciu	MPRV SR, obce okresu, výbor
E.2 Nákladná doprava E.2.1 Železničná vlečka s prístupovou komunikáciou v priemyselnom areáli	MPRV SR, výbor, ŽSR
F. Systémové opatrenia na úrovni Banskobystrického samosprávneho kraja	
G. Systémové opatrenie na úrovni SR	

A. Systémové opatrenia na úrovni okresu Poltár

Systémové opatrenia na úrovni okresu sú zamerané na vytvorenie kapacít, inštitucionálnych a organizačných rámcov a zabezpečenie logistickej a technickej podpory na implementáciu Akčného plánu.

Popis jednotlivých systémových opatrení a kľúčových aktivít

Opatrenie A.1 Rozvojová platforma okresu Poltár

Rozvojová platforma okresu Poltár slúži ako koordinátor aktivít Akčného plánu a platforma spolupráce na hospodárskom a sociálnom rozvoji, vytvára kapacity na tvorbu koncepcií, vrátane sociálnej integrácie na úrovni okresu.

Opatrenie A.2 Centrum projektovej prípravy a koordinácie

Centrum projektovej prípravy slúži ako výkonný sekretariát Rozvojovej platformy okresu Poltár a Akčnej rady pri príprave, realizácii a monitorovaní a vyhodnocovaní opatrení a aktivít Akčného plánu. Okrem toho je zamerané predovšetkým na podporu klastrov a sieťovacích aktivít, zabezpečenie vypracovania potrebných stratégií (napr. cestovného

ruchu, inklúzie MRK, prevencie kriminality a pod.) a poskytovanie informačných a poradenských služieb pre verejný a neziskový sektor a podnikateľov za účelom všestranného regionálneho rozvoja. Zameriava sa tiež na pomoc verejnému a neziskovému sektoru a podnikateľom v súvislosti s čerpaním prostriedkov zo štrukturálnych a iných fondov. Centrum koordinuje synergické aktivity Akčného plánu a MAS, RRA a OOCR na území okresu Poltár. Miestne MAS sa (v súlade s uznesením vlády 254/2016, úloha B.18) podieľali na príprave a sú pripravené podporovať prioritné opatrenia a podieľať sa aj na podpore medziregionálnej spolupráce.

Zriadenie podnikateľského inkubátora, ktorého hlavnou úlohou bude poskytovanie informačných a poradenských služieb pre začínajúcich a existujúcich malých a stredných podnikateľov s cieľom zvýšenia podnikateľskej aktivity v okrese Poltár.

Vytvorené pracovné miesta:	15
Kľúčoví partneri:	výbor, mestá a obce okresu, subjekty územnej spolupráce, podnikateľské subjekty, Centrum prvého kontaktu pre podnikateľov v Poltári
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	Zriadenie a prevádzka Centra projektovej prípravy, Zriadenie a prevádzka poradenského centra pre podnikateľov, podpora činnosti Rozvojovej platformy okresu Poltár, podpora kooperačnej úlohy
Prijímateľ RP:	Centrum prvého kontaktu pre podnikateľov v Poltári

Pozn. Očakávaná podpora MAS z PRV je vo výške 2 800 tis. EUR s vytvorením 15 pracovných miest.

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti A. Systémové opatrenia na úrovni okresu Poltár

Predpokladané zdroje financovania:	RP, vlastné zdroje
Celkový rozpočet:	550 tis. EUR
Z toho výška RP:	550 tis. EUR
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	-

B. Podpora podnikania, vzniku nových pracovných miest a inovácií

Daná oblasť je zameraná na podporu lokálnej ekonomiky a inovácií za účelom rozširovania výroby a následného vytvárania nových pracovných príležitostí. Cieľom je rozvoj ekonomických aktivít podnikateľského a verejného sektora, udržateľne a efektívne zhodnocujúcich lokálne zdroje s využitím disponibilných pracovných síl. Popis jednotlivých systémových opatrení a kľúčových aktivít

Opatrenie B.1 Podpora podnikania v pôdohospodárstve a nadväzujúcich odvetviach

Vytvorenie podmienok pre podporu minimálne 5 podnikateľských subjektov zameraných na produkciu v rastlinnej a živočíšnej výrobe. Jedná sa o podporu zachovania a skvalitnenia produkcie rastlinnej a živočíšnej výroby, obnovu a modernizáciu pracovných prostriedkov, ale aj o rozšírenie činnosti o nové spôsoby spracovania a odbytu produkcie.

Vytvorené pracovné miesta:	14
Kľúčoví partneri:	MPRV SR, MPSVR SR, MH SR, podnikateľské subjekty, výbor
Partneri:	malí a strední farmári, regionálne odbytové organizácie
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP	Podpora podnikania v pôdohospodárstve, obstaranie technológií a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP	subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby, fyzické osoby – podnikatelia

Opatrenie B.2 Podpora rozšírenia existujúcich a vzniku nových podnikateľských subjektov v priemysle a stavebníctve

Aktivita B.2.1 Podpora vzniku minimálne 7 nových podnikateľských subjektov v priemysle zahŕňa:

- vznik novej prevádzky v oblasti výroby tehliarskych výrobkov na základe existencie chráneného ložiska tehliarskych hĺn,
- obnovu sklárskej výroby v priestoroch bývalých sklární,
- spustenie prevádzky pre zvaračskú činnosť,
- prípravu priemyselného areálu,
- zavedenie výroby montovaných betónových systémov, záhradnej architektúry, detských ihrísk,
- vznik nástrojárne s lisovňou plastových výliskov,
- otvorenie prevádzky na spracovanie čučoriedok pre farmaceutický, potravinársky a ďalšie odvetvia priemyslu, produkcia medu,
- otvorenie prevádzky na ťažbu piesku, triedenie piesku a kaolínu,
- rozšírenie výroby a zvýšenie pridanej hodnoty spracovania potravinárskych produktov.

Výsledným efektom aktivity je tvorba pracovných miest, ktoré odrážajú kvalifikačnú pripravenosť potenciálnych zamestnancov. Zároveň sa využije prírodné bohatstvo v podobe nerastných surovín.

Nosným projektom je spustenie - **oživenie výroby 24% olovnatého skla – „krištáľu“ v Poltárskych sklárňach, ktoré má očakávanú kapacitu vytvoriť 260 pracovných miest.**

Vytvorené pracovné miesta:	442
Kľúčoví partneri:	MH SR, MPSVR SR, SARIO, SBA, výbor, mesto Poltár

Partneri:	podnikateľské subjekty
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	Prípravné činnosti súvisiace s investíciami, príprava podmienok pre investorov (Sklárne Poltár, priemyselný areál Utekáč), zakúpenie výrobných technológií a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia

Aktivita B.2.2 Podpora inovácií, nových technológií a rozšírenia výroby minimálne v 8 podnikateľských subjektoch v priemysle, stavebníctve a strojárnskej výrobe.

Cieľom podpory sú podnikateľské subjekty v oblasti:

- výroby palivových briekiet,
- výroby obalových materiálov, ako nadviazanie na už bežiacu sklársku výrobu a následným odbytom aj pre externých odberateľov,
- výroby zrubových stavieb, s cieľom rozšírenia ponuky poskytovaných služieb a uspokojovania dopytu po daných službách,
- miešania a balenia zásypových pieskov, ktoré sa v súčasnosti realizuje na provizórnej linke a nezabezpečuje stabilnú kvalitu výrobkov,
- výroby žiaruvzdorných materiálov, za účelom udržania zamestnanosti, čo zabezpečí zavedenia nového sortimentu výrobkov,
- výroby produktov zo šamotu, keramiky a kameninových výrobkov,
- výroby peliet.

Realizácia aktivít zabezpečí tak udržanie ako aj rozšírenie zamestnanosti v okrese s využitím miestnych pracovných síl. Podobne ako u predchádzajúcich aktivít, aj tu sa počíta s využitím nerastných surovín. V projektovom zámere „Zakúpenie lisu na liací šamot“ je cieľom projektu rozšírenie sortimentu výroby a to na základe nových trendov vo výrobe. V súčasnosti nemožno vyrábať dostatočný sortiment výrobkov z liatej keramiky, ktoré sú na trhu žiadané, čo spôsobuje výrazný pokles tržieb (od roku 2011 je to 40 % pokles tržieb). Ďalší pokles tržieb bude viesť v priebehu 2 rokov k výraznému obmedzeniu výroby a následnému prepusteniu 49 zamestnancov.

Vytvorené pracovné miesta:	41
Kľúčoví partneri:	MH SR, výbor
Partneri:	podnikateľské subjekty
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	Zakúpenie výrobných technológií a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia

Opatrenie B.3 Podpora projektov zameraných na cestovný ruch a služby

Po spracovaní širšej stratégie rozvoja cestovného ruchu v okrese, ktorá bude nadväzovať na regionálnu stratégiu sa očakáva vytvorenie podmienok pre možnosť podpory minimálne 10 projektov na vybudovanie, zatraktívnenie a zachovanie infraštruktúry CR v súlade s touto stratégiou. Predpokladom rozvoja cestovného ruchu je predovšetkým atraktívna ponuka cieľových lokalít a s tým spojených služieb. Pri rozvoji cestovného ruchu sa vychádza z lokálnych atraktivít s využitím miestneho potenciálu kultúrnych a historických pamiatok. Plánované sú rekonštrukcie kultúrnych a historických pamiatok, rekonštrukcie a rozšírenia existujúcich pamiatok a stredísk, budovanie nových odbytísk cestovného ruchu s využitím existujúcich zdrojov a s pestrou ponukou služieb, zachovanie tradície hrnčiarstva v regióne. Podporí sa nielen príchod návštevníkov do okresu, ale aj ich zotrvanie na viac dní.

Z pohľadu rozvoja cestovného ruchu je zaujímavé vybudovanie a zriadenie Archeoparku kyjatickej kultúry pod Striebornou horou, zapojenie regiónu do medzinárodnej siete cyklociest EUROVELO, ako aj vybudovanie cyklotrasy Poltár – Rimavská Sobota, ktorá by viedla po niekdajšej železničnej trati.

Vytvorené pracovné miesta:	43
Kľúčoví partneri:	MDVRR SR, MPRV SR, výbor
Partneri:	obce, podnikateľské subjekty
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	Podpora rozvoja podnikania a udržania tradície hrnčiarstva v okrese, príprava priestorov, obstaranie technológií a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia

Opatrenie B.4 Podpora subjektov sociálnej ekonomiky

Aktivita B.4.1 Pilotné projekty subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti – minimálne 9

Vytvorenie a podpora fungovania sociálnych podnikov v obciach so zameraním na:

- stavebnú činnosť,
- výrobu zámkovej dlažby, betónových profilov na parkové lavičky a prvky drobnej architektúry,
- výrobu betónových výrobkov, služby pre obyvateľov a práce v lesníctve,
- spracovanie ovocia a poskytovanie služieb pre obyvateľov,
- stavebnú činnosť a poskytovanie služieb,
- poskytovanie služieb (kosenie, opíľovanie stromov),
- drobné stolárske práce, poskytovanie služieb a stavebnú činnosť,
- pestovanie bylín s následným spracovaním výrobkov,
- vybudovanie extenzívneho systému čistenia odpadových vôd.

Vytvorené pracovné miesta:	60
Kľúčoví partneri:	MPSVR SR, MV SR, SZRB AM, výbor
Partneri:	mesto a obce, OZ, ÚPSVR
Termín realizácie:	2017 – 2020
Účel RP:	Zriadenie sociálnych obecných podnikov, nákup technológie a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia

Aktivita B.4.2 Zriadenie a činnosť tréningového centra

Tréningové centrum zabezpečuje ďalšie vzdelávanie dospelých v súlade s ustanoveniami zákona č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní. Cieľovou skupinou tréningových centier sú najmä znevýhodnení uchádzači o zamestnanie. Tréningové centrum vykonáva prípravu **na výkon jednoduchých pracovných činností** a môže rekvalifikovať uchádzačov o zamestnanie v spolupráci s ÚPSVR SR. Vzdelávanie sa realizuje s dôrazom na získavanie praktických zručností.

Činnosť tréningového centra je organizovaná subjektom sociálnej ekonomiky alebo obecným podnikom v spolupráci s odbornými školiteľmi. Subjekt sociálnej ekonomiky alebo obecný podnik zabezpečuje praktický výcvik a teoretickú prípravu ďalšieho vzdelávania. Praktický výcvik sa realizuje v priestoroch vhodných na zabezpečenie daného vzdelávacieho programu /modulu vzdelávania (t.j. ktorý spĺňa materiálno–technické podmienky na výkon praxe) a teoretická príprava sa realizuje v priestoroch tréningového centra alebo inej vzdelávacej inštitúcie.

Kľúčoví partneri:	mesto Poltár, MPSVR SR, výbor
Partneri:	ÚPSVAR, subjekty sociálnej ekonomiky, obecné podniky, Spojená škola v Poltári, obce
Termín realizácie:	2017 – 2020
Účel RP:	Zriadenie a vybavenie priestorov tréningového Centra a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti B. Podpora podnikania, vzniku nových pracovných miest a inovácií

Predpokladané zdroje financovania:	PRV, OP ĽZ*, OP VaI podnikateľský sektor, investičná pomoc (§ 4)***, súkromné zdroje, RP, rozpočty samospráv, štátna dotácia***, SIH
Celkový rozpočet:	70 285 tis. EUR
Z toho výška RP:	1 739,5 tis. EUR
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	37 731 tis. EUR

*z OP ĽZ (MPSVR SR) sú oprávnené iba výdavky súvisiace so vznikom nových pracovných miest pre UoZ. **v zmysle zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. ***v zmysle zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu.

C. Vzdelanie, flexibilita a kariéra

Prioritná oblasť je zameraná na zlepšenie dostupnosti vzdelávacích služieb pre široké spektrum záujemcov. Reflektuje záujmy žiakov, UoZ, zamestnaných aj podnikateľov a aktivity zameriava na aktuálne potreby trhu práce.

Popis jednotlivých systémových opatrení a kľúčových aktivít

Opatrenie C.1 Podpora účasti na ČŽV prostredníctvom existujúcich subjektov

Aktivita C.1.1 Zriadenie Regionálneho centra vzdelávania /COVP pri Spojenej škole
Regionálne centrá vzdelávania (RCV) sú určené pre prípravu kvalifikovanej pracovnej sily pre malé a stredné podniky. Cieľovou skupinou RCV sú žiaci Spojenej školy a iné osoby, ktoré majú záujem o doplnenie, obnovenie, rozšírenie alebo prehĺbenie kvalifikácie alebo nadobudnutie novej, čiastočnej alebo úplnej kvalifikácie. RCV môže rekvalifikovať uchádzačov o zamestnanie v spolupráci s ÚPSVR SR. Vzdelávanie sa realizuje s dôrazom na získavanie praktických zručností.

Spojená škola poskytujúca odborné vzdelávanie a prípravu vo vybraných študijných a učebných odboroch a akreditované programy ďalšieho odborného vzdelávania, ktoré promptne reagujú na aktuálnu potrebu trhu práce v danom regióne môže popri svojom názve používať aj označenie „Regionálne centrum vzdelávania“. Spojená škola - RCV musí mať vybavené učebné priestory a dielne praktického vyučovania súčasnou modernou technikou nevyhnutnou pre danú kvalifikáciu.

Zámerom projektu je zriadenie RCV formou materiálo-technického vybavenia pre poľnohospodárske a lesnícke odbory a modernizácia autoškoly ako súčasť regionálneho centra odborného vzdelávania pri Spojenej škole, ktorá má široký regionálny význam aj pre okresy Rimavská Sobota, Lučenec a Revúca. Investícia zahŕňa predovšetkým nákup potrebnej technológie a náklady na opravu budov pre zriadenie centra. Cieľom je vzdelávanie a praktická príprava žiakov a iných záujemcov a tiež vzájomná kooperácia medzi školou a podnikateľskými subjektmi.

Kľúčoví partneri:	Výbor, BBSK, MPRV SR, MŠVVŠ SR
Partneri:	Spojená škola v Poltári
Termín realizácie:	2017 – 2020
Účel RP:	Modernizácia autoškoly ako súčasť zriadenia regionálneho centra vzdelávania a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	Spojená škola v Poltári

Aktivita C.1.2 Podpora investícií do predprimárneho a primárneho vzdelávania

Z dôvodu narastajúceho počtu detí v predškolskom veku a zvýšeného záujmu o umiestňovanie detí v materských školách je potreba rozšírenia kapacít materských škôl, zvlášť v obciach Málinec, Kokava nad Rimavicou a Cinobaňa. Zároveň je potrebné dobudovať kapacity základných škôl (ZŠ Cinobaňa) o dielne a ďalšie učebne pre celodenné vzdelávanie. Výsledkom rozšírenia kapacity materských škôl bude aj nárast počtu zamestnancov a aj umožnenie rodičom zamestnať sa v okolitých firmách.

Vytvorené pracovné miesta:	3
Kľúčoví partneri:	MPRV SR, MV SR, MŠVVŠ SR, výbor
Partneri:	Obce
Termín realizácie:	2016 – 2020

Aktivita C.1.3 Rozvoj pilotného modelu procesu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v regióne s cieľom zvýšiť ich úspešnosť pri dosahovaní vzdelávacích výsledkov

Cieľom je zrealizovať a postupne znížiť počet rómskych detí zaradených do špeciálnych škôl. Túto aktivitu vykonávajú v spolupráci ÚSVRK a MŠVVŠ SR.

Opatrenie C.2 Realizácia Národných projektov ÚPSVaR SR v okrese Poltár

Cieľom projektov je predovšetkým zlepšenie postavenia UoZ na trhu práce, zvýšenie možností zamestnateľnosti a zamestnanosti UoZ. Projekty zahŕňajú aj znevýhodnených UoZ, ktorý majú osobitý problém so zamestnaním sa. Projekty slúžia na podporu vytvárania pracovných miest a následnému znižovaniu nezamestnanosti, vytváraníu pracovných návykov u dlhodobo nezamestnaných UoZ a zvyšovaniu zamestnanosti v najmenej rozvinutých regiónoch a okresoch s vysokou mierou evidovanej nezamestnanosti.

Ide najmä o projekty:

- NP Chceme byť aktívni na trhu práce – zlepšenie postavenia znevýhodnených UoZ – občanov starších ako 50 rokov veku, zvýšenie ich zamestnateľnosti a zamestnanosti,
- NP Úspešne na trhu práce – zlepšenie postavenia mladých ľudí do 29 rokov na trhu práce, zvýšenie ich zamestnateľnosti a zamestnanosti,
- NP Cesta z kruhu nezamestnanosti – podpora zamestnanosti a znižovanie nezamestnanosti dlhodobo nezamestnaných znevýhodnených UoZ prostredníctvom získavania a prehľbovania pracovných zručností,
- NP Šanca na zamestnanie – zlepšenie postavenia znevýhodnených UoZ na trhu práce prostredníctvom zamestnania u verejných zamestnávateľov,
- NP Absolventská prax štartuje zamestnanie – vykonávanie absolventskej praxe absolventmi škôl do 29 rokov veku a následného vytvorenia pracovného miesta,
- NP Praxou k zamestnaniu – získanie, zvýšenie odborných zručností, vedomostí a praktických skúseností mladých ľudí do 29 rokov formou mentorovaného zapracovania a praxe u zamestnávateľa,
- NP Cesta na trh práce, podpora zamestnávania UoZ, najmä znevýhodnených UoZ (pripravovaný NP).

Kľúčoví partneri:	MPSVR SR
Partneri:	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, výbor, obce a iné právnické osoby
Termín realizácie:	2016 – 2020

Pozn.: Celkový rozpočet na realizáciu NP Cesta na trh práce pre všetky NRO je 50 000 tis. EUR na 5 rokov, z toho orientačne pre okres Poltár 1 500 tis. EUR podľa schválených žiadostí prostredníctvom UPSVR. Úspešnosť okresu pri využívaní ostatných NP tu neodhadujeme.

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti C. Flexibilita, kariera a vzdelanie

Predpokladané zdroje financovania:	RP, IROP, OP ĽZ*, rozpočty samospráv
Celkový rozpočet:	2 680 tis. EUR
Z toho výška RP:	97,5 tis. EUR
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	2 276 tis. EUR

*z OP ĽZ (MPSVR SR) sú oprávnené iba výdavky súvisiace so vznikom nových pracovných miest pre UoZ
Pozn.: Celkový rozpočet na realizáciu NP Cesta na trh práce pre všetky NRO je 50 000 tis. EUR na 5 rokov, z toho orientačne pre okres Poltár 1 500 tis. EUR podľa schválených žiadostí prostredníctvom UPSVR. Úspešnosť okresu pri využívaní ostatných NP tu neodhadujeme.

D. Moderné a dostupné verejné služby

Popis jednotlivých systémových opatrení a kľúčových aktivít

Opatrenie D.1 Zlepšenie dostupnosti a kvality zdravotnej starostlivosti

Zlepšenie stavu a modernizácia stredísk zdravotnej starostlivosti v meste Poltár, v obci Cinobaňa a v obci Málinec. Rozšírenie poskytovaných služieb a zdravotných výkonov

o rehabilitačné stredisko, priestorov pre odber krvi, jednodňovú chirurgiu a sociálne poradenstvo.

Podpora modernizácie a rozširovanie poskytovaných zdravotníckych služieb v zdravotných centrách v rámci okresnej siete centier integrovanej zdravotnej starostlivosti v obciach s vysokou mierou nezamestnanosti a zdravotným rizikom. Centrá budú integrovať funkciu zdravotnej starostlivosti a podpory zdravia a budú zriadené v súlade so zámermi MZ SR.

Vytvorené pracovné miesta:	10
Kľúčoví partneri:	MZ SR, výbor
Partneri:	mesto Poltár, obec Málinec, obec Cinobaňa
Termín realizácie:	2017 – 2020
Účel RP:	Zlepšenie stavu strediska zdravotnej starostlivosti
Prijímateľ RP:	subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby

Opatrenie D.2 Zvýšenie kapacít sociálnych služieb

Dobudovanie, rozšírenie a obnova siete sociálnych služieb, ktoré zahŕňa:

- domovy sociálnych služieb,
- denné stacionáre,
- špecializované zariadenie pre ľudí s Alzheimerovou chorobou,
- krízové centrum.

Opatrenie reaguje na neustále sa zvyšujúci počet seniorov, o ktorých je potrebné sa postarať, deti bez domova, ako aj o ľudí, ktorí sa ocitnú v tiesni.

Vytvorené pracovné miesta:	87
Kľúčoví partneri:	MPSVR SR, MV SR, výbor
Partneri:	obce, neziskové organizácie, OZ
Termín realizácie:	2017 – 2020
Účel RP:	zriadenie zariadenia sociálnych služieb a iné výdavky súvisiace s realizáciou projektov
Prijímateľ RP:	subjekty územnej spolupráce, iné právnické osoby, fyzické osoby – podnikatelia

Opatrenie D.3 Stabilizácia pracovných síl prostredníctvom vytvárania podmienok pre bytovú výstavbu

Vytvorenie podmienok pre výstavbu bytových jednotiek v meste Poltár a v obci Hrnčiarske Zalužany formou individuálnej bytovej výstavby, výstavby nájomného domu a vybudovania inžinierskych sietí.

Kľúčoví partneri:	MDVRR SR, výbor
Partneri:	mesto Poltár, obec Hrnčiarske Zalužany
Termín realizácie:	2017 – 2020

Finančné prostriedky na obstaranie nájomných bytov a obnovu bytových domov bude možné poskytnúť po splnení podmienok ustanovených príslušnými právnymi predpismi (napr. zákon č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v znení neskorších predpisov a zákon č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení zákona č. 276/2015 Z. z.

Opatrenie D.4 Verejná, environmentálna infraštruktúra, zhodnocovanie odpadov a energetická efektívnosť

Opatrenia so zameraním na ochranu ŽP, racionálne zhodnocovanie odpadov, predchádzanie prírodným katastrofám a zvyšovanie životnej úrovne obyvateľov s využitím potenciálu kvalifikovanej pracovnej sily.

Aktivita D.4.1 Vytvorenie podmienok pre podporu verejnej infraštruktúry

V rámci aktivity je plánovaná rekonštrukcia kultúrneho domu, školskej jedálne a telocvične. Cieľom je zvýšenie životnej úrovne obyvateľov a celkové zatraktívnenie okresu.

Vytvorené pracovné miesta:	4
Kľúčoví partneri:	výbor
Partneri:	mesto Poltár, obce v okrese
Termín realizácie:	2016 – 2020
Účel RP:	rekonštrukcia priestorov verejných budov
Prijímateľ RP:	obce okresu Poltár

Aktivita D.4.2 Vytvorenie podmienok pre možnosť podpory environmentálnej infraštruktúry a zhodnocovania odpadov

Zahŕňa predovšetkým aktivity zamerané na:

- dobudovanie siete kanalizácií a ČOV,
- rekonštrukcia a budovanie vodovodov,
- realizáciu opatrení slúžiacich na ochranu proti povodňam,

- efektívne zhodnocovanie odpadov,
- odstraňovanie environmentálnych zát'azí.

Medzi hlavné projektové zámery patrí Mechanicko-biologická úprava zmesového komunálneho odpadu, obstaranie Technológie zhodnotenia BRO a odstránenie environmentálnej zát'aze bývalej fabriky.

Vytvorené pracovné miesta:	21
Kľúčoví partneri:	MŽP SR, MPRV SR, výbor
Partneri:	mesto Poltár, obce, podnikateľský subjekt, Združenie obcí pre likvidáciu odpadov Poltár
Termín realizácie:	2016 – 2020

Aktivita D.4.3 Zlepšiť energetickú efektívnosť

Aktivity zamerané na znižovanie energetickej náročnosti budov vo verejnom vlastníctve, ako aj zavádzanie nových energeticky efektívnejších spôsobov vykurovania.

Kľúčoví partneri:	MŽP SR, SIEA
Partneri:	obce, Spojená škola v Poltári, výbor
Termín realizácie:	2016 – 2020

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti D. Moderné a dostupné verejné služby

Predpokladané zdroje financovania:	OP KŽP, Environmentálny fond, IROP, PRV, vlastné zdroje, štátne podporné programy,
Celkový rozpočet:	22 687,223 tis. EUR
Z toho výška RP:	438 tis. EUR
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	11 048 tis. EUR

E. Udržateľná mobilita pracovnej sily a nákladná doprava

Opatrenia sústredené na zabezpečenie dochádzky zamestnancov za prácou a na vytvorenie možností kombinovanej prepravy nákladov.

Popis jednotlivých systémových opatrení a kľúčových aktivít

Opatrenie E.1 Podpora mobility práce

Predpokladom podpory budovania účelových cyklotrás je vypracovanie plánu udržateľnej mobility.

Aktivita E.1.1 Budovanie účelových cyklotrás

Vybudovanie cyklokomunikácie v obci Kokava nad Rimavicou, ktorá zabezpečí bezproblémovú dochádzku zamestnancov do neďalekého podniku.

Vytvorené pracovné miesta:	8
Kľúčoví partneri:	obce okresu, MPRV SR
Partneri:	obec Kokava nad Rimavicou, výbor
Termín realizácie:	2017 – 2020

Aktivita E.1.2 Dopravná infraštruktúra pre investíciu

Vybudovanie 2 km dlhej prístupovej cesty k investícii spoločnosti, ktorej zámerom je otvorenie prevádzky na ťažbu piesku a kaolínu, triedenie piesku a kaolínu. Takisto je potrebné posilniť spojenie autobusovou dopravou medzi obcami Cinobaňa a Breznička, ktoré umožní pracovníkom novootvoreného výrobného podniku v Cinobani – časť Katarínska Huta dochádzku do zamestnania.

Kľúčoví partneri:	MPRV SR, výbor
Partneri:	mesto Poltár
Termín realizácie:	2017 – 2020

Opatrenie E.2 Nákladná doprava

Aktivita E.2.1 Železničná vlečka s prístupovou komunikáciou v priemyselnom areáli

Železničná vlečka bude slúžiť pre investorov v priemyselnom areáli, ako integrovaný projekt k projektom spoločností. Hlavným účelom aktivity je nakladanie tovarov, odvoz odpadu po sklárňach v Utekáči, prekládka tovarov aj drevnej hmoty z okolitej ťažby z prepravovanej drevnej hmoty z Horehronia a iných častí. Realizáciou aktivity sa odľahčia cesty a zmierni sa znečisťovanie životného prostredia. Uskutočnenie projektu je v nadväznosti na rekonštrukciu cesty č. 2724 Kokava nad Rimavicou – Lom nad Rimavicou.

Vytvorené pracovné miesta:	2
Kľúčoví partneri:	výbor
Partneri:	obec Utekáč, ŽSR
Termín realizácie:	2017 – 2020

„Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti E. Udržateľná mobilita pracovnej sily a nákladná doprava

Predpokladané zdroje financovania:	IROP, obce okresu, mesto Poltár, štátne zdroje

Celkový rozpočet:	2 336 tis. EUR
Z toho výška RP:	0 tis. EUR
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	1 009 tis. EUR

F. Systémové opatrenia na úrovni Banskobystrického samosprávneho kraja

Pre rozvoj okresu Poltár a realizáciu Akčného plánu je potrebná súčinnosť BBSK v týchto prioritných oblastiach:

F.1 BBSK pripraví plán obnovy existujúcej cestnej infraštruktúry

Hlavnou a najdôležitejšou prioritou z pohľadu okresu Poltár je rekonštrukcia cestných komunikácií, ktoré spadajú do jeho pôsobnosti. Menovite sú to:

Cesty II. Triedy:

- č. II/595, v úseku Poltár – České Brezovo,

Cesty III. Triedy:

- č. 2641, Točnica – Ozdín,
- č. 2647, Lovinobaňa – Cinobaňa,
- č. 2710, Cinobaňa – Hrnčiarky,
- č. 2712, Hrnčiarske Zalužany – Sušany
- č. 2713, Poltár – Hrachovo
- č. 2714, Mládzo – Turičky,
- č. 2715, v úseku Zelené – Málinec,
- č. 2715, v úseku Ipeľský Potok – Polianky,
- č. 2724, Kokava nad Rimavicou – Lom nad Rimavicou – nadväznosť na investičné projekty v Utekáči, prioritá BBSK,
- č. 2740, Hrnčiarska Ves.

V súlade s rozpočtom BBSK na príslušný rok.

F.2 V rámci štruktúr BBSK posilniť priestor pre odborné posudzovanie rozvoja NRO v kraji (podobne ako pre NRO Rimavská Sobota - Rada pre hospodársky rozvoj) s cieľmi:

- hodnotenia, posudzovania a navrhovania postupov a riešení pre rozvoj NRO,
- posilnenia odborných kapacít v miestnej samospráve v oblasti prípravy projektových zámerov a žiadostí o NFP,
- prehodnotenia rozvoja stredných škôl, ktorých je BBSK zriaďovateľom s ohľadom na aktivity tohto AP.

F.3 Využiť opatrenia a aktivity Akčného plánu na zvýšenie synergického efektu s prioritnými osami Regionálnej integrovanej územnej stratégie BBSK s cieľom postupného znižovania disparít medzi jednotlivými okresmi kraja.

G. Systémové opatrenie na území SR

G.1 Podporiť poľnohospodárstvo v okrese – pozemkové úpravy, prevod pôdy vo vlastníctve SPF na dotknuté obce, zjednodušiť prístup k pôde SPF mladým farmárom.

G.2 Prednostne vyriešiť staré environmentálne zaťaženie obcí v najmenej rozvinutých okresoch.

G.3 Zaviesť 50 % bonifikáciu poistenia škôd na poľnohospodárskych plodinách a zvieratách.

G.4 Zvážiť zmenu spôsobu financovania školstva za účelom zvýšenia kvality vzdelávania a zvýšenia záujmu o odborné školy.

G.5 Zvážiť zvýšenie vekovej hranice povinnej školskej dochádzky na 18 rokov.

H. Spôsoby a zdroje financovania Akčného plánu rozvoja okresu Poltár

Z celkovej odhadovanej finančnej investície **98 584 tis. EUR v rokoch 2016 – 2020 sa predpokladá krytie z EŠIF a ostatných verejných zdrojov vo výške 75 122 tis. EUR a z ostatných zdrojov vo výške 23 462 tis. EUR**, pričom táto investícia do okresu Poltár bude podporená sumou **2 825 tis. EUR formou regionálneho príspevku**. Regionálny príspevok bude čerpaný v jednotlivých rokoch nasledovne: 400 tis. EUR v roku 2016, 750 tis. EUR v roku 2017, 550 tis. EUR v roku 2018, 570 tis. EUR v roku 2019 a 555 tis. EUR v roku 2020.

Všetky sumy uvádzané pri jednotlivých opatreniach sú indikatívne a detailne budú špecifikované až v rámci procesu realizácie opatrení. Úspešnosť aktivít závisí od predloženia a schválenia príslušných projektov v súlade s podmienkami operačných programov, ako aj od rozsahu zapojenia súkromných zdrojov.

Úspešnosť aktivít závisí od predloženia a schválenia príslušných projektových zámerov, ako aj od rozsahu súkromných zdrojov, efektivity zapojenia verejných zdrojov a možností štátneho rozpočtu.

Podmienkou podpory projektových zámerov, ktoré majú ambíciu byť financované z európskych programov, je ich súlad s cieľmi a oprávnenými aktivitami operačných programov a Programom rozvoja vidieka SR na roky 2014 – 2020, ako aj súlad so schválenými zámermi národných projektov a podmienkami dopytovo orientovaných projektových výziev.

V prípade, že opatrenie Akčného plánu bude financované z verejných zdrojov a bude smerovať subjektom vykonávajúcim hospodársku činnosť, bude posudzované a realizované podľa osobitných predpisov v oblasti štátnej pomoci, minimálnej pomoci a súlade s podmienkami štátnych dotácií.

Prijímateľmi podpory RP sú subjekty podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

„Tabuľka č. 10 Rozdelenie regionálneho príspevku pre okres Poltár v jednotlivých rokoch v EUR

Návrh rozdelenia Regionálneho príspevku v tis. EUR a vytvorenie pracovných miest							
Prioritná oblasť	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu v (tis. EUR)	Vytvorené pracovné miesta
A. Systémové opatrenia na úrovni okresu Poltár	79	80,25	132,25	132,25	126,25	550	15
B. Prioritná oblasť Podnikanie a viac pracovných miest	236	434,25	317,75	437,75	313,75	1739,5	600
C. Prioritná oblasť Vzdelávanie , flexibilita a kariéra	0	47,5	50	0	0	97,5	3
D. Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby	85	188	50	0	115	438	122
E. Prioritná oblasť Udržateľná mobilita pracovnej sily	0	0	0	0	0	0	10
spolu	400	750	550	570	555	2825	750

V. Proces monitorovania a hodnotenie dosiahnutého pokroku v zlepšení hospodárskej, sociálnej a environmentálnej situácii v okrese Poltár

Implementácia Akčného plánu je monitorovaná Radou pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Poltár na základe odporúčaní a pravidelných správ skupiny expertov vypracovaných v úzkej spolupráci s Projektovým centrom. Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Poltár sa schádza podľa potreby, najmenej však 2-krát ročne, aby vyhodnotila dosiahnutý pokrok, prijala potrebné odporúčania pre pokračovanie implementácie Akčného plánu a predložila návrhy a odporúčania ministrovi dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR na zmenu príslušného uznesenia, doplnenie uznesení prípadne aktualizáciu Akčného plánu.

Monitorovanie a hodnotenie plnenia Akčného plánu bude realizované prostredníctvom schváleného súboru ukazovateľov.

Konkrétne výsledkové ukazovatele monitorovania a hodnotenia stanoví Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Poltár následne po schválení Akčného plánu vládou SR, pričom východisková hodnota bude stanovená hodnotou k 31.12. 2015.

Základnými kritériami pre výber projektov v rámci pilotných štartovacích aktivít a pre výber indikatívnych aktivít pre realizáciu v rámci Akčného plánu sú:

- udržateľnosť aktivity po skončení doby priamej podpory,
- realizovateľnosť aktivity v danom čase, priestore a s danými kapacitami (finančnými, ľudskými, organizačnými),
- nevyhnutnosť aktivity v kontexte definovanej stratégie (je aktivita nevyhnutným predpokladom, prispieva rozhodujúcou mierou, prispieva, neprispieva),
- synergické efekty aktivity nad rámec jej priameho zamerania,
- miera efektu danej intervencie – očakávaná veľkosť kvalitatívnej a kvantitatívnej zmeny (napr. počet novovytvorených pracovných miest),
- miera zacielenia aktivity na riešenie primárnych problémov regiónu/súladiť s prioritami stratégie,
- environmentálne prínosy aktivity (ako pridaná hodnota ekonomicky a sociálne zameraných aktivít),
- sociálne prínosy aktivity (ako pridaná hodnota environmentálne a ekonomicky zameraných aktivít),
- ekonomické prínosy aktivity (ako pridaná hodnota environmentálne a sociálne zameraných aktivít).

Po schválení Akčného plánu vládou SR prijme Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Poltár ukazovatele monitoringu a hodnotiace kritériá úspešnosti implementácie Akčného plánu na základe predloženého návrhu jej členov.

VI. Integrácia už existujúcich rezortných programov, resp. prierezových programov a návrh odstránenia prekážok na ich využívanie

Vláda Slovenskej republiky svojím uznesením z 26. augusta 2015 č. 476 k návrhu zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a svojím uznesením z 10. februára 2016 č. 45 k návrhu Akčného plánu rozvoja okresu Kežmarok, uznesením č. 251 z 23. júna 2016 k návrhu Akčného plánu rozvoja Lučenec, uznesením č. 254 z 24. júna 2016 k návrhu Akčného plánu rozvoja Rimavská Sobota, zároveň uložila príslušným ministrom rozsiahly súbor úloh zameraných na podporu NRO. Ide konkrétne o tieto úlohy, plnenie ktorých bude mimoriadne významné aj pre okres Poltár.

Zodpovedný subjekt	Úloha	Oblasť	Termín	Uznesenie vlády
Podpredseda vlády a minister vnútra	Prípraviť legislatívny návrh posilnenia kompetencií Okresných úradov umožňujúcich efektívnu podporu politiky regionálneho rozvoja v zmysle vládou schválených Akčných plánov	B.21	do 31.12.2016	254/2016
	Vytvoriť podmienky na vypracovanie projektov svojpomocnej výstavby domov	B.8	do 31.12.2017	45/2016

	V súčinnosti s podpredsedom vlády a ministrom financií, ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny, ministrom životného prostredia, ministrom zdravotníctva, ministrom pôdohospodárstva, ministrom hospodárstva, ministrom školstva a vedúcim Úradu vlády SR vytvoriť pracovnú skupinu na vypracovanie návrhu legislatívneho riešenia upravujúceho problematiku hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónov a obcí s cieľom zahrnúť do pôsobnosti okresných úradov ich participáciu na realizácii úloh z akčných plánov najmenej rozvinutých okresov	B.9	do 01.04.2016	45/2016
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
Podpredseda vlády pre investície a informatizáciu	V rámci jednotlivých operačných programov zabezpečiť realizáciu dopytových výziev pre najmenej rozvinuté okresy tak, aby vytvorili možnosti pre podporu realizácie aktivít Akčných plánov v oblastiach vzdelávania, výchovy a rozvoja školstva, zamestnanosti, životného prostredia, pôdohospodárstva, rozvoja malých a stredných podnikov, infraštruktúry, občianskej vybavenosti, podpory miestnych akčných skupín podieľajúcich sa na realizácii Akčných plánov	B.2	priebežne do roku 2020	254/2016
Podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti	Prípraviť návrh novelizácie legislatívnej úpravy exekučných konaní tak, aby bola limitová doba trvania týchto konaní	B.20	do 31.12.2016	254/2016
	Upraviť právnu úpravu výkonu exekúcie tak, aby priniesla zrýchlenie, zefektívnenie a zníženie administratívy vymáhania nárokov veriteľov a vyššiu ochranu povinných pokiaľ ide o postihnuteľnosť ich majetku na zamedzenie vzniku dlhovej špirály	B.4	do 31.12.2016	251/2016
Minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja	Poskytnúť dotácie na vypracovanie dokumentácie v oblasti zamestnanosti a vzdelávania , ako povinnej súčasť žiadosti o nenávratný finančný príspevok z programov INTERREG V-A	B.12	do 31.12.2016	254/2016
	Poskytnúť dotácie na vypracovanie plánov rozvoja cezhraničných tematických ciest a na vypracovanie projektových dokumentácií na výstavbu alebo modernizáciu infraštruktúry cestovného ruchu, ktoré sú súčasťou cezhraničných tematických ciest, ako povinnej súčasť žiadosti o nenávratný finančný príspevok z programov INTERREG V-A, prípadne z iných externých zdrojov	B.13	do 31.12.2016	254/2016
	Vydať metodické usmernenie na koordináciu aktivít regionálnych rozvojových agentúr a Rady pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu pri príprave a realizácii Akčného plánu rozvoja okresu	B.15	do 30.09.2016	254/2016
Minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja	Poskytovať dotácie na obstaranie nájomných bytov pre mladých v rozsahu limitov výdavkov rozpočtu verejnej správy na príslušný rozpočtový rok	B.5	raz ročne k 31.12. do roku 2020	45/2016
	Zpracovať do hodnotiacich kritérií, posudzovania žiadostí o poskytnutie dotácií na spracovanie územnoplánovacej dokumentácie obciam, bodové zvýhodnenie projektov najmenej rozvinutého okresu tak, aby bol na zabezpečenie vyrovnávania regionálnych rozdielov zohľadnený zámer podpory rozvoja najmenej rozvinutého okresu	B.6	do 30.12.2016	45/2016

	V súčinnosti s podpredsedom vlády a ministrom financií, ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny, ministrom životného prostredia, ministrom zdravotníctva, ministrom pôdohospodárstva, ministrom hospodárstva, ministrom školstva a vedúcim Úradu vlády SR vytvoriť pracovnú skupinu na vypracovanie návrhu legislatívneho riešenia upravujúceho problematiku hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónov a obcí s cieľom zahrnúť do pôsobnosti okresných úradov ich participáciu na realizácii úloh z akčných plánov najmenej rozvinutých okresov	B.9	do 01.04.2016	45/2016
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť, aby v najmenej rozvinutých okresoch bola na obstaranie nájomných bytov možnosť poskytnúť dotáciu pri bytoch bežného štandardu až do výšky 50% a pri bytoch nižšieho štandardu až do výšky 85% z oprávnených nákladov	C.7	do 15.10.2015	476/2015
	Zabezpečiť vypracovanie kritéria, podľa ktorého žiadosti o poskytnutie dotácií na rozvoj bývania predložené mestami a obcami z najmenej rozvinutých okresov získajú pozitívne hodnotenie vo výške +100 bodov	C.8	do 15.01.2016	476/2015
	Zohľadňovať žiadosti o úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania z najmenej rozvinutých okresov tak, aby v prípade poskytnutia úveru bol mestám a obciam pri obstarávaní nájomných bytov poskytnutý úver s nulovou úrokovou sadzbou	C.9	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
	Podporiť vypracovanie projektových dokumentácií potrebných k výstavbe cyklistických komunikácií v najmenej rozvinutých okresoch	C.15	do 31.12.2015	476/2015
	Podporovať v najmenej rozvinutých okresoch zriadenie a prevádzku turistických autobusov (spojov) spájajúcich strediská cestovného ruchu, vydávanie turistických zľavových kariet, výstavbu a rekonštrukciu ciest a parkovísk smerujúcich do stredísk cestovného ruchu, propagáciu a prezentáciu atraktivít a aktivít CR realizovaných prostredníctvom samospráv a neziskových organizácií	C.16	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
Minister hospodárstva	Preveriť možnosti dorovnania podpory financovania projektov veľkých zamestnávateľov zo strany štátu na 50 % investičných nákladov	B.6	do 31.12.2016	251/2015
Minister hospodárstva	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť prípravu schémy na podporu nových a začínajúcich malých a stredných podnikov v najmenej rozvinutých okresoch prostredníctvom Operačného programu Výskum a inovácie formou nenávratnej finančnej pomoci s dôrazom na znevýhodnené sociálne skupiny	C.4	do 31.12.2015	476/2015
	Realizovať opatrenia na zvýšenie využívania finančných a nefinančných nástrojov SBA na podporu podnikania v najmenej rozvinutých okresoch	C.5	do 31.12.2015	476/2015

	Realizovať opatrenia na podporu zapájania verejného sektoru NRO do projektov medziregionálnej spolupráce	C.6	do 31.12.2015	476/2015
Ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	Vyhlásiť výzvu v rámci implementácie integrovaného regionálneho operačného programu na špecifický cieľ 2.2.3. Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní	B.17	do 31.12.2016	254/2015
	Odporúčať miestnym akčným skupinám koordinovať svoje kapacity a finančné zdroje s akčnými plánmi	B.18	do 31.12.2016	254/2015
	Zabezpečiť v súlade s existujúcou legislatívou poskytnutie pozemkov v správe Slovenského pozemkového fondu pre výstavbu verejno-prospešnej stavby a realizáciu projektov Akčných plánov	B.19	do 31.12.2016	254/2015
	Zabezpečiť schválenie harmonogramu vypisovania výziev v rámci integrovaného regionálneho operačného programu tak, aby sa zohľadnili špecifiká najmenej rozvinutých okresov.	C.2	neuveďený	254/2015
	Vytvoriť podmienky pre podporu poľnohospodárskej zamestnanosti prostredníctvom mechanizmov štátnej pomoci tak, aby boli zohľadnené špecifiká okresov s najvyššou mierou nezamestnanosti	B.7	do 31.12.2016	251/2015
	Upraviť kritériá poskytovania nenávratných finančných príspevkov v rámci Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020, pri dodržaní princípu nediskriminácie a priorit a cieľov programu tak, aby boli v maximálnej možnej miere zohľadnené špecifiká najmenej rozvinutých okresov	B.8	do 31.12.2016	251/2015
	Pri tvorbe kritérií a vyhodnocovaní žiadostí o prenájom poľnohospodárskej pôdy v správe Slovenského pozemkového fondu zo strany úspešných žiadateľov o nenávratný finančný príspevok podľa podopatrenia 6.1 „Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov“ prioritne zohľadňovať žiadateľov z najmenej rozvinutého okresu	B.12	priebežne	45/2015
	V spolupráci s podpredsedom vlády pre investície a vedúcim Úradu vlády SR zabezpečiť v metodickej a riadiacej dokumentácii pre implementáciu programov Partnerskej dohody pre programové obdobie 2014 – 2020 možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z najmenej rozvinutých regiónov , alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok	C.1	do 31.12.2015	476/2015
Ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť uplatňovanie schémy štátnej pomoci pre zamestnávanie znevýhodnených a značne znevýhodnených osôb	C.27	do 31.12.2015	476/2015
	Umožniť prenájom poľnohospodárskej pôdy v správe Slovenského pozemkového fondu pre mladých, začínajúcich, poľnohospodárskych podnikateľov , v zmysle Koncepcie podpory pre malých, mladých a rodinných farmárov	C.28	do 31.12.2015	476/2015
	Poskytnúť súčinnosť obciam a ďalším subjektom územnej samosprávy pri odovzdávaní znalostí, skúseností a transfere špecifického know-how v oblasti pôdohospodárstva a rozvoja vidieka v najmenej rozvinutých okresoch	C.29	do 31.12.2015	476/2015

	V spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a obecnými úradmi vytvoriť podmienky pre zapojenie uchádzačov o zamestnanie , predovšetkým v najmenej rozvinutých okresoch, do prác na čistení a základnej obnove hydromelioračných kanálov a priepustov v správe štátneho podniku Hydromeliorácie, ktoré nebudú súčasťou investičného projektu revitalizácie hydromelioračných sústav	C.30	do 31.12.2015	476/2015
	Vytvoriť v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a obecnými úradmi podmienky pre zapojenie uchádzačov o zamestnanie , predovšetkým v najmenej rozvinutých okresoch, do prác na úprave drobných vodných tokov a na výkone pomocných prác pri prebierkach a prečistkách lesov v správe štátneho podniku Lesy SR	C.31	do 31.12.2015	476/2015
Minister životného prostredia	V spolupráci s podpredsedom vlády pre investície a vedúcim Úradu vlády SR zabezpečiť v metodologickej a riadiacej dokumentácii pre implementáciu programov Partnerskej dohody pre programové obdobie 2014 – 2020 možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z najmenej rozvinutých regiónov , alebo pridelenia bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok	C.1	do 31.12.2015	476/2015
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť informačné a vzdelávacie aktivity pre obce a ostatných partnerov územnej spolupráce za účelom rozvoja regiónov	C.24	do 31.12.2015	476/2015
	Zabezpečiť v spolupráci s ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny realizáciu projektov a aktivít v oblasti vodného hospodárstva v najmenej rozvinutých okresoch	C.25	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
Minister životného prostredia	Zabezpečiť v spolupráci s ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny a ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka realizáciu projektov v oblasti životného prostredia v najmenej rozvinutých okresoch , a to najmä: odstraňovanie invázivných druhov rastlín; podporu zelenej infraštruktúry v krajine; podporu zachovania biodiverzity a funkčnosti ekosystémov; manažmentu biotopov; starostlivosti o mestskú zeleň; pomocných prác pri odstraňovaní nelegálnych skládok odpadu; pomocných aktivít a činnostiach pri budovaní a údržbe náučných chodníkov, poskytovania služieb v informačných centrách, pri budovaní geoparkov a projektov ekologického cestovného ruchu (vrátane cezhraničných projektov)	C.26	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
Minister zdravotníctva	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015

Minister školstva, vedy, výskumu a športu	V spolupráci s podpredsedom vlády pre investície a vedúcim Úradu vlády SR zabezpečiť v metodickej a riadiacej dokumentácii pre implementáciu programov Partnerskej dohody pre programové obdobie 2014 – 2020 možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z najmenej rozvinutých regiónov, alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok	C.1	do 31.12.2015	476/2015
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
	Zabezpečiť podporu tvorby elokovaných pracovísk stredných odborných škôl v najmenej rozvinutých okresoch, ktoré zvyšujú začlenenie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia do ďalšieho výchovno-vzdelávacieho procesu a zvyšujú uplatniteľnosť absolventov na trhu práce	C.32	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
	Zabezpečiť podporu zapájania základných a stredných škôl do národných projektov z OP IZ, najmä so zreteľom na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v najmenej rozvinutých okresoch	C.33	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
	Pripraviť zvýšenie paušálu na žiaka v systéme duálneho vzdelávania pre najmenej rozvinuté okresy	C.34	do 31.12.2015	476/2015
	Zohľadniť najmenej rozvinuté okresy pre pilotovanie národných projektov z OP IZ na podporu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	C.35	do 31. 12. 2015	476/2015
	Zohľadniť odstraňovanie havarijných stavov na školách v najmenej rozvinutých okresoch	C.37	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
	Zabezpečiť zvýšenie dotácie na žiaka pre využívanie rekreačných zariadení v najmenej rozvinutých okresoch o 50 eur	C.38	raz ročne k 30.06. do roku 2019	476/2015
Minister práce, sociálnych vecí a rodiny	Vytvoriť podmienky na vybudovanie centra poradenstva a služieb zamestnanosti (kompetenčné centrum) zahŕňajúce kariérne a profesijné poradenstvo, služby pre trh práce, inkubačné programy a subjekty sociálnej ekonomiky	B.10	do 31.12.2016	45/2015
	Poskytnúť metodickú pomoc samosprávam a iným subjektom pri zakladaní a prevádzke subjektov sociálnej ekonomiky	B.11	do 31.12.2016	45/2015
	V spolupráci s podpredsedom vlády pre investície a vedúcim Úradu vlády SR zabezpečiť v metodickej a riadiacej dokumentácii pre implementáciu programov Partnerskej dohody pre programové obdobie 2014 – 2020 možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z najmenej rozvinutých regiónov, alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok	C.1	do 31.12.2015	476/2015
	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015

	Zabezpečiť prípravu národného projektu Cesta na trh práce pozostávajúci z aktivít: 1. Podpora vytvárania pracovných miest u verejných zamestnávateľov –pre nezamestnaných už od 3 mesiacov sa poskytne finančný príspevok vo výške 95% ceny práce, maximálne 540,80 eur a príspevok na úhradu časti nevyhnutných nákladov súvisiacich s výkonom práce; 2. Podpora vytvárania pracovných miest u zamestnávateľov – podpora 80% ceny práce do maximálnej výšky 540,80 eur na dobu 12 mesiacov, alebo – v prípade verejnoprospešných podnikov na dobu 18 mesiacov; 3. Zamestnám sa sám v poľnohospodárskej prvovýrobe – príspevok pre UoZ, ktorí začínajú podnikáť ako SZČO, v maximálnej výške 5 600 eur; 4. Poskytovanie príspevku na dochádzanie za prácou po dobu 12 mesiacov v závislosti od vzdialenosti od miesta bydliska; 5. Poskytovanie individualizovaných služieb pre UoZ posilnením personálnych kapacít odborných poradcov na úradoch práce	C.18	do 31.12.2015	476/2015
	Zabezpečiť vyhlásenie dopytového projektu na podporu regionálnej a lokálnej zamestnanosti – dotácie na časť mzdových nákladov a podpora, poradenstvo a vedenie pri zakladaní a prevádzkovaní subjektov sociálnej ekonomiky (komplementárne riešenie k realizácii finančných nástrojov prostredníctvom SIH, financované z OP Ľudské zdroje)	C.19	do 31.12.2015	476/2015
Ministri	Zabezpečiť informovanosť vyhlasovaných výziev v rámci jednotlivých operačných programov pre najmenej rozvinuté okresy na svojich webových sídlach a na portáli ITMS 2014+	B.2	neuvedený	251/2016
Ministri	Zabezpečiť v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prostredníctvom monitorovacích výborov operačných programov zohľadnenie potrieb najmenej rozvinutého okresu, najmä pri tvorbe a predkladaní návrhov hodnotiacich a výberových kritérií, ako aj pri schvaľovaní zámerov národných projektov: do návrhu hodnotiacich a výberových kritérií zapracovať bodové zvýhodnenie projektov z najmenej rozvinutého okresu; v prípade implementácie operačných programov prostredníctvom integrovaných územných investícií zabezpečiť začlenenie projektov z najmenej rozvinutého okresu do regionálnych investičných územných stratégií*	C.1	priebežne	45/2016
	Prijat' opatrenia na podporu realizácie aktivít akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov prostredníctvom zdrojov z európskych štrukturálnych a investičných fondov*	C.2	ihneď	45/2016
	Preskúmať ďalšie možnosti zvýhodnenia žiadateľov z najmenej rozvinutých okresov o poskytnutie prostriedkov pomoci z európskych štrukturálnych a investičných fondov v súlade s usmerneniami európskych štrukturálnych a investičných fondov*	C.3	priebežne	45/2016
	Zmeniť podmienky realizácie projektov s podporou európskych štrukturálnych a investičných fondov a programu cezhraničnej spolupráce zaradených do Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov v príručkách pre prijímateľov pomoci tak, aby zohľadňovali dobrovoľne prijaté záväzky na uplatňovanie prvkov sociálneho verejného obstarávania, predovšetkým pokiaľ ide o projekty s verejným využitím*	C.4	ihneď	45/2016

	Iniciovať národné projekty, resp. tzv. globálne granty v rámci jednotlivých operačných programov zahrňujúce najmenej rozvinuté okresy ako implementačné územie modelových riešení*	C.5	ihneď	45/2016
	Umiestňovať verejné investície do najmenej rozvinutých okresov*	D.1	neuvedený	476/2015
Vedúci Úradu vlády	Pre prijímateľov z najmenej rozvinutých okresov v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020	C.2	raz ročne k 30.06. do roku 2020	476/2015
Predsedníčka Úradu pre verejné obstarávanie	Vypracovať legislatívne návrhy¹ a metodické usmernenia pre samosprávy na zabezpečenie realizácie spoločensky zodpovedného obstarávania tovarov a služieb od regionálnych producentov a poskytovateľov, vrátane implementácie prioritných programov a aktivít Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov	B.25	ihneď	45/2016
	Poskytnúť metodickú podporu na využívanie verejného obstarávania so sociálnym aspektom	B.26	priebežne	45/2016
Guvernér Národnej banky Slovenska	Sprísiť dohľad nad poskytovaním pôžičiek nebankovými a pôžičkovými spoločnosťami*	C.1	do 31.12.2016	251/2016

Pozn. * odporúčanie

¹ Prijatím nového zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 438/2015 Z. z. je časť „vypracovanie legislatívneho návrhu...“ splnená.

VII. Zoznam skratiek

BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
BRO	biologicky rozložiteľný odpad
ČOV	čistička odpadových vôd
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MSP	malé a stredné podniky
MŠ	materská škola
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NP	Národný projekt
NRO	najmenej rozvinutý okres
OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP EZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP VaI	Operačný program Výskum a inovácie
PRV	Program rozvoja vidieka
RIS	Regionálne informačné stredisko
RP	regionálny príspevok
RRA	regionálna rozvojová agentúra
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SARIO	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
SIEA	Slovenská inovačná energetická agentúra
SIH	Slovenský investičný holding
SR	Slovenská republika
SÚS	subjekty územnej spolupráce
SZČO	samostatná zárobková činnosť
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TAP	odpadové palivo
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚPSVR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VÚC	vyšší územný celok

